দয়নেশ্বর রামচন্দ্র রাও পতঙ্গে

বনাম

ভাগিরথীবাই

অগষ্ট 18, 2006

[অরিজিত পশায়ত এবং লোকেশ্বর সিং পান্তা, ন্যায়াধীশদ্বয়]

চুক্তিনামার বিনির্দ্দিষ্ট সম্পাদন পাইঁ মকদ্দমা- অনুরক্ষণীয়তা - বাদীঙ্ক মৃত ভাইঙ্ক দ্বারা করাযাইথিবা চুক্তিনামা - ভউণীঙ্ক দ্বারা আইনগত উত্তরাধিকারী ভাবরে দায়র করাযাইথিবা মকদ্দমা - মৃত জীবিতঙ্ক পত্নী - প্রতিবাদীঙ্ক দ্বারা দস্তাবিজর কার্য্যকারিতাকু স্বীকার করিবা আধাররে মকদ্দমার বিচারাদেশ - প্রথম অপিলীয় ন্যায়ালয় নির্ণ্ণয় নেলে যে যেহেতু বিধবা মহিলা জীবিত থিলে এবং তাঙ্কর পুনঃবিবাহ প্রতিষ্ঠিত হোইনথিলা, তেণু বাদীঙ্ক দ্বারা দায়র মকদ্দমা অনুরক্ষণীয় করাযাইপারিব নাহিঁ; এবং দস্তাবিজটি মধ্য যথার্থ নুহেঁ- উচ্চ ন্যায়ালয় নির্ণ্ণয় নেলে যে বিধবাঙ্ক কথিত পুনঃবিবাহ দৃষ্টিরু, মকদ্দমা অনুরক্ষণীয় যোগ্য এবং সেহি দস্তাবিজটি এহার নিষ্পাদনর স্বীকার করিবা দৃষ্টিরু বৈধ থিলা - অপিলরে, নির্ণ্ণয় হেলা : মৃতকঙ্ক পত্নী পুনর্ব্বিবাহ করি নথিবা এবং মৃতকঙ্ক পত্নী প্রথম শ্রেণীর উত্তরাধিকারী হোইথিবারু, নির্ব্বিবাদীয় প্রমাণকু দৃষ্টিরে রখি, বাদীঙ্ক দ্বারা মকদ্দমা বজায় রখাযাই নথিলা - দস্তাবিজর কার্য্যকারিতা স্বীকার করাযাইথিলা বোলি উচ্চ ন্যায়ালয়র সিদ্ধান্ত অপ্রত্যাশিত এবং প্রথম অপিলীয় ন্যায়ালয়ঙ্ক যুক্তিযুক্ত নির্ণ্ণয় বিরুদ্ধরে যে দস্তাবিজটি যথার্থ নুহেঁ - হিন্দু উত্তরাধিকার অধিনিয়ম, 1956- ধারা 8- দেওয়ানী কার্য্যবিধি সংহিতা, 1908 ।

বাদী-উত্তরদাতা, প্রতিবাদী-আবেদকঙ্ক বিরুদ্ধরে এক ঘরর সম্পত্তি বিক্রয় চুক্তিনামার নির্দ্দিষ্ট কার্য্যকরিতা পাইঁ মকদ্দমা দায়র করিথিলে । বাদীঙ্ক অনুযায়ী সম্পত্তি তাঙ্ক ভাইঙ্কু বিক্রয় করিবাকু সহমত হোইথিলা, যিএ বাদী এবং তাঙ্ক পত্নীঙ্ক সমেত তাঙ্কর তিনি ভউণীঙ্কু ছাড়ি মৃত্যুবরণ করিথিলে । প্রতিবাদী যদিও দস্তাবিজটির কার্য্যকারিতা স্বীকার করিথিলে (প্রদর্শ P- 1) কিন্তু যুক্তি দেইথিলে যে এহা এক নামমাত্র বিক্রয় চুক্তিনামা থিলা । বিচার সময়রে, সে দর্শাইথিলে যে মৃতকঙ্ক পত্নী পুনঃবিবাহ

କରିନଥିଲେ । ଚୁକ୍ତିନାମା ବୈଧ ବୋଲି ଜାଣି ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ମକଦ୍ଦମାର ବିଚାରାଦେଶ ଦେଇଥିଲେ । ପ୍ରଥମ ଅପିଲୀୟ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦେଇ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିଥିଲେ ଯେ ବାଦୀ ତାଙ୍କ ଭାଇଙ୍କ ଆଇନଗତ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ଭାବରେ ମକଦ୍ଦମା ଆଣିବାକୁ ସକ୍ଷମ ନୁହଁନ୍ତି; ମୃତକଙ୍କ ପତ୍ନୀଙ୍କ ପୁନଃବିବାହ ସ୍ଥାପିତ ହୋଇନାହିଁ; ଏବଂ ପ୍ରଦର୍ଶ **P- 1** ଏକ ଯଥାର୍ଥ ଦସ୍ତାବିଜ ନଥିଲା ।

ଦ୍ୱିତୀୟ ଆବେଦନରେ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେଇଥିଲେ ଯେ ବିଧବା ମହିଳାଙ୍କ ଆରୋପିତ ପୁନର୍ବିବାହକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ବାଦୀ ମକଦ୍ଦମା ବଜାୟ ରଖିବାକୁ ହକଦାର; ଏବଂ ଯେହେତୁ ଦସ୍ତାବିଜର କାର୍ଯ୍ୟକାରିତା ପ୍ରତିବାଦୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସ୍ୱୀକାର କରାଯାଇଥିଲା, ତେଣୁ ଚୁକ୍ତିନାମା ବୈଧ ଥିଲା । ତେଣୁ ବର୍ତ୍ତମାନର ଆବେଦନ ।

ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦେଇ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ

ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେଲେ ଯେ :**1.** ବିଧବା ପତ୍ନୀଙ୍କ ପୁନର୍ବିବାହକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ବାଦୀ ଏକ ମକଦ୍ଦମା ବଜାୟ ରଖିବାକୁ ହକଦାର ବୋଲି ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବାରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ତ୍ରୁଟି କରିଥିଲେ । **DW-1** ଭାବରେ ପରୀକ୍ଷିତ ପ୍ରତିବାଦୀ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ କହିଥିଲେ ଯେ ମୃତକଙ୍କ ପତ୍ନୀ ପୁନର୍ବିବାହ କରି ନଥିଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କ ମାମୁଁଙ୍କ ସହିତ ଅନ୍ୟ ଏକ ଗ୍ରାମରେ ରହୁଥିଲେ ଏବଂ ସେ ମୃତକଙ୍କ ଆଇନଗତ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ । ପ୍ରତି ପରୀକ୍ଷଣରେ **DW-1** ର ପ୍ରମାଣକୁ ଆପତ୍ତି କରାଯାଇ ନଥିଲା । ଦ୍ୱିତୀୟ ପତ୍ନୀ ପୁନର୍ବିବାହ କରି ନଥିବା ବୟାନକୁ ଖଣ୍ଡନ କରିବା ପାଇଁ କୌଣସି ପରାମର୍ଶ ମଧ୍ୟ ଦିଆଯାଇ ନଥିଲା । ତେଣୁ, **DW-1** ର ପ୍ରମାଣ ନିର୍ବିବାଦ ରହିଥିଲା । ହିନ୍ଦୁ ଉତ୍ତରାଧିକାର ଅଧିନିୟମ, **1956** ର ଧାରା **8** ରେ ଉଲ୍ଲିଖିତ ସୂଚୀ ଅନୁଯାୟୀ ପତ୍ନୀ ମୃତକଙ୍କ ଶ୍ରେଣୀ । ଆଇନଗତ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ **।[632- A- C]**

2. ପ୍ରଥମ ଅପିଲୀୟ ନ୍ୟାୟାଳୟ ପ୍ରଦର୍ଶ**P-1** କିପରି ଏକ ପ୍ରକୃତ ଦସ୍ତାବିଜ ନୁହେଁ ବୋଲି କାରଣ ଦର୍ଶାଇଥିଲେ । ଏହା ବାସ୍ତବ ସ୍ଥିତିକୁ ବିଶ୍ଳେଷଣ କରିଥିଲେ ଏବଂ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେଇଥିଲେ ଯେ ପ୍ରଦର୍ଶ**P-1**ର ନିଷ୍ପାଦନ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହୋଇନାହିଁ ଏବଂ ଏହା ଏକ ପ୍ରକୃତ ଦଲିଲ୍ ନୁହେଁ। ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ହଠାତ୍ ଯୁକ୍ତି ଯେ ପ୍ରତିବାଦୀ ଦସ୍ତାବିଜର ନିଷ୍ପାଦନକୁ ସ୍ୱୀକାର କରିଥିବା ପରି ମନେହୁଏ, ତାହା ଅଯୌକ୍ତିକ **।[632- D- E]**

ଦେୱାନୀ ଅପିଲୀୟ ଅଧିକାରିତା :ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 66/2000 ।

କର୍ଣ୍ଣାଟକର ବାଙ୍ଗାଲୋର ସ୍ଥିତ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର 15. 6. 1989 ତାରିଖରେ ଆର. ଏସ. ଏ. ସଂଖ୍ୟା 677/1992ରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ଏହି ଆବେଦନ ।

ଆବେଦନକାରୀ ପାଇଁ ଗିରିଶ ଅନନ୍ତମୂର୍ତ୍ତି ଏବଂ ପି. ପି. ସିଂ ।

ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ପାଇଁ ଏସ୍. କେ. କୁଲକର୍ଣ୍ଣି, ତିରେଶ କୁମାର ଏବଂ ସଙ୍ଗୀତା କୁମାର ।

ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା

ଅରିଜିତ ପଶାୟତ, ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ଏହି ଆବେଦନରେ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦାଖଲ ଦ୍ୱିତୀୟ ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦେଇ କର୍ଣ୍ଣାଟକ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଜଣେ ବିଜ୍ଞ ଏକକ ବିଚାରପତିଙ୍କ ରାୟକୁ ଆପତ୍ତି କରାଯାଇଛି ।

ଆକ୍ଷେପିତ ରାୟ ଦ୍ୱାରା, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେଇଥିଲେ ଯେ ଉତ୍ତରଦାତା ମକଦ୍ଦମା ଦାୟର କରିବାକୁ ସକ୍ଷମ ଥିଲେ ଏବଂ ଅଧସ୍ତନ ନ୍ୟାୟାଳୟଗୁଡ଼ିକ ଏହା ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେବାରେ ଯଥାର୍ଥ ନଥିଲେ ଯେ ପ୍ରଦର୍ଶ P-I ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇନଥିଲା ଯଦିଓ ପ୍ରତିବାଦୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହାର କାର୍ଯ୍ୟକାରିତା ସ୍ୱୀକାର କରାଯାଇଥିଲା ।

ସଂକ୍ଷେପରେ ଏହାର ବାସ୍ତବ ସ୍ଥିତି ନିମ୍ନରେ ଦର୍ଶାଗଲା :

ବାଦୀ ଏଠାରେ ଉତ୍ତରଦାତା ଅଟନ୍ତି ।ଏହି ମକଦ୍ଦମାଟି ହୁବଲିର ଗବୁଟ ଓନିରେ ଅବସ୍ଥିତ ଏକ ଘର ସମ୍ପତ୍ତିର ବିକ୍ରୟ ଚୁକ୍ତିନାମାର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ ପାଇଁ, ଯାହାର ୱାର୍ଡ ନମ୍ବର III ରେ CTS ସଂଖ୍ୟା 3119/B ଅଛି ।

ବାଦୀଙ୍କ ଅନୁଯାୟୀ, ଉପରୋକ୍ତ ସମ୍ପତ୍ତି 26. 11. 1974ରେ ଏକ ବିକ୍ରୟ ଚୁକ୍ତିନାମା ଅନୁଯାୟୀ ବାଦୀଙ୍କ ଭାଇଙ୍କୁ ବିକ୍ରୟ କରିବାକୁ ରାଜି ହୋଇଥିଲା । ବାଦୀଙ୍କ ଭାଇ କେଶବରାଓ ମହାଦେବପ୍ପା 10. 1. 1976ରେ ମୃତ୍ୟୁବରଣ କରିଥିଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କ ପଛରେ ବାଦୀ-ଉତ୍ତରଦାତା ଏବଂ ତାଙ୍କ ଦ୍ୱିତୀୟ ପତ୍ନୀ ଶାନ୍ତାବାଇ ଓରଫ୍ ଅନସୂୟାବାଇ ସମେତ ତିନି ଭଉଣୀଙ୍କୁ ତାଙ୍କର ଆଇନଗତ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ଭାବରେ ଛାଡି ଯାଇଥିଲେ । କେଶବରାଓଙ୍କ ବାଦୀ-ଭଉଣୀ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ ପାଇଁ ଏକ ମକଦ୍ଦମା ଦାୟର କରିଥିଲେ । ଯଦିଓ ପ୍ରତିବାଦୀ ଦସ୍ତାବିଜର କାର୍ଯ୍ୟକାରିତାକୁ ସ୍ୱୀକାର କରିଥିଲେ କିନ୍ତୁ ଯୁକ୍ତି ଦେଇଥିଲେ ଯେ ଏହା ଏକ ନାମମାତ୍ର ବିକ୍ରୟ ଚୁକ୍ତିନାମା । ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ଚୁକ୍ତିନାମାକୁ ବୈଧ ବୋଲି ଦର୍ଶାଇଥିଲେ ଏବଂ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ

କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ ପାଇଁ ବିଚାରାଦେଶ ମଞ୍ଜୁର କରିଥିଲେ । ଅପିଲୀୟ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ଫଳାଫଳରୁ ଭିନ୍ନ ମତ ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ କେଶବରାଓଙ୍କ ଆଇନଗତ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ଭାବରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ ପାଇଁ ମକଦ୍ଦମା ଦାୟର କରିବାକୁ ଯୋଗ୍ୟ କି ନାହିଁ ତାହା ପରୀକ୍ଷା କରିବାକୁ ଅଗ୍ରସର ହୋଇଥିଲେ । ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗକୁ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ବୋଲି ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯାଇଥିଲା କାରଣ ମୂଳ ଚୁକ୍ତିଧାରୀଙ୍କ ଆଇନଗତ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ସମ୍ପତ୍ତି କିଣିବା ପାଇଁ ହକଦାର । ତଦନୁସାରେ, ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଦ୍ୱିତୀୟ ଅପିଲ୍ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଦାୟର କରାଯାଇଥିଲା । ପ୍ରାଥମିକ ଆଭିମୁଖ୍ୟଟି ଥିଲା ଯେ, ଯେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବାଦୀ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରୁଛନ୍ତି, ସେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆଇନଗତ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ କିଏ କିମ୍ବା କିଏ ସେ ବିଷୟରେ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଚିନ୍ତିତ ନୁହଁନ୍ତି ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ପ୍ରସଙ୍ଗର ସମାଧାନ କରିବା ସେମାନଙ୍କ ଦାୟିତ୍ୱ ।**ବିକ୍ରୟ** ଚୁକ୍ତିନାମାର ପ୍ରଶ୍ନ ଉପରେ ଅପିଲୀୟ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ କାରଣ ବିନା ଏକ ଭିନ୍ନ ନିଷ୍କର୍ଷରେ ପହଞ୍ଚିଛନ୍ତି । ଏହା ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଅପିଲୀୟ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଅନାବଶ୍ୟକ ତଦନ୍ତ ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଏକ ଭୁଲ ନିଷ୍କର୍ଷରେ ପହଞ୍ଚିଛନ୍ତି । ଦ୍ୱିତୀୟ ଅପିଲ୍ ଆଇନର ନିମ୍ନଲିଖିତ ପ୍ରଶ୍ନ ଉପରେ ସ୍ୱୀକାର କରାଯାଇଥିଲା:

1. ମୃତ କେଶବରାଓ ସାଦାରେଙ୍କ ଆଇନଗତ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ନଥିବାରୁ ବାଦୀ ମକଦ୍ଦମା ଦାୟର କରିବାକୁ ସକ୍ଷମ ବୋଲି ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବାରେ ଅଧସ୍ତନ ନ୍ୟାୟାଳୟ ସଠିକ୍ ଥିଲେ କି ?

2. ଯଦିଓ ପ୍ରତିବାଦୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କାର୍ଯ୍ୟସମ୍ପାଦନକୁ ସ୍ୱୀକାର କରାଯାଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ Ex. P. 1 ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇନାହିଁ ବୋଲି ଅଧସ୍ତନ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବାରେ ଯଥାର୍ଥ ଥିଲେ କି ?

ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରଥମ ପ୍ରଶ୍ନ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେଇଥିଲେ ଯେ ପ୍ରଥମ ଅପିଲୀୟ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ମତ ଯଥାର୍ଥ ନୁହେଁ । ମୃତକଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ ପୁନଃବିବାହ କରିଥିଲେ ଯାହାଦ୍ୱାରା ସମ୍ପତ୍ତି ଉପରେ ତାଙ୍କର ଅଧିକାର ହରାଇଥିଲେ । ଏହା ବ୍ୟତୀତ, ତିନି ଭଉଣୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଦୁଇଜଣ ବାଦୀଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ସେମାନଙ୍କର ଅଂଶ ପରିତ୍ୟାଗ କରିଥିଲେ । ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦ୍ୱିତୀୟ ପ୍ରଶ୍ନ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେଇଥିଲେ ଯେ ଯେହେତୁ ଦସ୍ତାବିଜର କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ପ୍ରତିବାଦୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସ୍ୱୀକାର କରାଯାଇଥିଲା, ତେଣୁ ପ୍ରଥମ ଅପିଲୀୟ ନ୍ୟାୟାଳୟ ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟର ନିଷ୍ପତ୍ତିଠାରୁ ଭିନ୍ନ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଦେଇପାରି ନଥାନ୍ତେ । ତେଣୁ ପ୍ରଥମ ଅପିଲୀୟ ନ୍ୟାୟାଳୟର ରାୟ ଏବଂ ବିଚାରାଦେଶକୁ ବାତିଲ କରି ଏବଂ ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟର ରାୟକୁ ପୁନଃସ୍ଥାପିତ କରି ଉଭୟ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ବାଦୀଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ଦିଆଯାଇଥିଲା ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା ଉପସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ ଯେ ବିଜ୍ଞ ଏକକ ବିଚାରପତି କିପରି ଏବଂ କାହିଁକି ଏହି ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ ଉପନୀତ ହେଲେ ଯେ ମୃତ ଭାଇଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ ପୁନଃବିବାହ କରିଥିଲେ ତାହାର କୌଣସି କାରଣ ଦର୍ଶାଇ ନାହାଁନ୍ତି । ଅପରପକ୍ଷେ, ପ୍ରମାଣ ଏହାର ବିରୋଧାତ୍ମକ ଥିଲା ଏବଂ ପ୍ରଥମ ଅପିଲୀୟ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନଥିରେ ଥିବା ପ୍ରମାଣ ବିଶ୍ଳେଷଣ କରିବା ପରେ ଏହି ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ ପହଞ୍ଚିଥିଲେ ଯେ ପୁନଃବିବାହ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହୋଇନଥିଲା ।

ଏହାର ଉତ୍ତରରେ, ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା ଉପସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ ଯେ ପ୍ରଥମ ଅପିଲୀୟ ନ୍ୟାୟାଳୟ ମାମଲାର ପ୍ରକୃତ ମର୍ମକୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିବାରେ ବିଫଳ ହୋଇଛନ୍ତି ଏବଂ ତେଣୁ, ପ୍ରଥମ ଅପିଲୀୟ ନ୍ୟାୟାଳୟର ରାୟକୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଯଥାର୍ଥ ଭାବରେ ବାତିଲ କରିଛନ୍ତି ।

ଯୋଗ୍ୟତା ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା କରିବା ପୂର୍ବରୁ, ଦ୍ୱିତୀୟ ଆବେଦନର ବିଚାର କରିବା ପାଇଁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରକ୍ରିୟା ଉପରେ ଟିପ୍ପଣୀ ଦେବା ଉଚିତ ହେବ ।

ପ୍ରସଙ୍ଗର ଶୁଣାଣି କରୁଥିବା ଖଣ୍ଡପୀଠଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିକୁ ଏକ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ଟିପ୍ପଣୀ ମାଧ୍ୟମରେ ଏହା ଅନୁଧ୍ୟାନକୁ ଆସିଥିଲା ଯେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ଉପସ୍ଥିତ ଥିବା ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ଘଟିଥିଲା । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଅନ୍ୟ ଜଣେ ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କୁ ନିୟୋଜିତ କରିବା ପାଇଁ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଜାରି କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଥିଲା । କିନ୍ତୁ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଜାରି ହେବା ସତ୍ତ୍ୱେ କୌଣସି ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କୁ ନିୟୋଜିତ କରାଯାଇ ନଥିଲା । 30. 5. 1998 ତାରିଖର କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ବିବୃତି ସୂଚିତ କରେ ଯେ ପୂର୍ବ ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ପରେ କୌଣସି ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କୁ ନିୟୋଜିତ କରାଯାଇ ନଥିବାରୁ କାଗଜ ପୁସ୍ତକ ଦାଖଲ କରାଯାଇ ନଥିଲା ଏବଂ ପ୍ରସଙ୍ଗଟି କାଗଜ ପୁସ୍ତକ ଦାଖଲ କରିବା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ପାଇଁ ତାଲିକାଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା । ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟର କଥା, କାଗଜ ପୁସ୍ତକ ଦାଖଲ ସମ୍ବନ୍ଧରେ କୌଣସି ଆଦେଶ ପାରିତ କରାଯାଇନଥିଲା ଏବଂ 4. 6. 1998 ରେ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଶ୍ରୀ ରାଘବଚାରୀଙ୍କୁ ନ୍ୟାୟମିତ୍ରଙ୍କ ଭଳି ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇ ଯୁକ୍ତି ଦର୍ଶାଇବାକୁ ଆଦେଶ ପାରିତ ଦେଇଥିଲେ । ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଜାରି ହେବା ସତ୍ତ୍ୱେ ଆବେଦନକାରୀ ହାଜର ହୋଇ ନଥିବାରୁ, ତାଙ୍କୁ କାଗଜପତ୍ର ଦେବାକୁ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ସଂକ୍ଷିପ୍ତରେ କହିବାକୁ ଗଲେ, ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ଅନୁପଯୁକ୍ତ । ଯାହା ହେଉନା କାହିଁକି, ଆମେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଯୋଗ୍ୟତା ସହିତ ବିଚାର କରିବୁ ।

ପ୍ରଥମ ଅପିଲୀୟ ନ୍ୟାୟାଳୟ ରେକର୍ଡର ପ୍ରମାଣ ବିଶ୍ଳେଷଣ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଥିଲେ ଯେ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ତାଙ୍କ ଭାଇଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବର୍ତ୍ତମାନର ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ସହିତ କରାଯାଇଥିବା ଚୁକ୍ତିନାମା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ ପାଇଁ ମକଦ୍ଦମା ଦାୟର କରାଯାଇଥିଲା । ତାଙ୍କ ଭାଇ କେଶବରାଓ ସାଦାରେଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ 10. 1. 1976ରେ ହୋଇଥିଲା । ବାଦୀଙ୍କ ଅନୁଯାୟୀ ସେ ବାଦୀ-ଉତ୍ତରଦାତା ଏବଂ ଦ୍ୱିତୀୟ ପତ୍ନୀ ଶାନ୍ତାବଇ ଓରଫ୍ ଅନୁସୂୟାବାଇ ସମେତ ତିନି ଭଉଣୀଙ୍କୁ ଛାଡିଯାଇଛନ୍ତି । ଯଦିଓ ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେଇଥିଲେ ଯେ ମୃତ କେଶବରାଓଙ୍କ ଭଉଣୀ ଥିବା ବାଦୀ ତାଙ୍କର ଆଇନଗତ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ଭାବରେ ମକଦ୍ଦମା ଦାୟର କରିଥିଲେ, ପ୍ରଥମ ଅପିଲୀୟ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଜାଣିବାକୁ ପାଇଲେ ଯେ ମୃତକଙ୍କ ବିଧବା ପତ୍ନୀ ପୁନଃବିବାହ କରିଛନ୍ତି ବୋଲି ପ୍ରମାଣିତ କରିବା ପାଇଁ କୌଣସି ପ୍ରସଙ୍ଗ ରେକର୍ଡରେ ଅଣାଯାଇ ନାହିଁ । ବାସ୍ତବରେ, ଶାନ୍ତାବଇ ଓରଫ୍ ଅନସୂୟାବାଇଙ୍କୁ ସାକ୍ଷୀ ଭାବରେ ପରୀକ୍ଷଣ କରାଯାଇ ନଥିଲା । DW-1 ଭାବରେ ପରୀକ୍ଷଣ କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରତିବାଦୀ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ଦର୍ଶାଇଥିଲେ ଯେ କେଶବରାଓ ସାଦାରେ ତାଙ୍କ ପ୍ରଥମ ପତ୍ନୀଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ପରେ ଶ୍ରୀମତୀ ଅନୁସୂୟାବାଇଙ୍କୁ ଦ୍ୱିତୀୟ ପତ୍ନୀ ଭାବରେ ପୁନଃବିବାହ କରିଥିଲେ ଏବଂ କହିଥିଲେ ଯେ ଅନୁସୂୟାବାଇ ପୁନଃବିବାହ କରି ନଥିଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କ ମାମୁଁଙ୍କ ସହିତ ଅନ୍ୟ ଏକ ଗ୍ରାମରେ ରହୁଥିଲେ ଏବଂ ସେ କେଶବରାଓ ସାଦାରେଙ୍କ ଆଇନଗତ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ । ତେଣୁ, DW-1 ର ପ୍ରମାଣକୁ ପ୍ରତି ପରୀକ୍ଷଣରେ ଆପତ୍ତି କରାଯାଇ ନଥିଲା । କେଶବରାଓ ସାଦାରେଙ୍କ ଦ୍ୱିତୀୟ ପତ୍ନୀ ଶ୍ରୀମତୀ ଅନୁସୂୟାବାଇ ପୁନଃବିବାହ କରି ନଥିଲେ ବୋଲି ବିବୃତ୍ତିକୁ ଖଣ୍ଡନ କରିବା ପାଇଁ କୌଣସି ପରାମର୍ଶ ମଧ୍ୟ ଦିଆଯାଇ ନଥିଲା । ତେଣୁ, DW-I ର ପ୍ରମାଣ ନିର୍ବିବାଦିତ ରହିଥିଲା । ଏହି ସ୍ଥିତିକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ପ୍ରଥମ ଅପିଲୀୟ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଦେଇଥିଲେ ଯେ ଅନୁସୂୟାବାଇଙ୍କ କଥିତ ଦ୍ୱିତୀୟ ବିବାହ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହୋଇନାହିଁ । ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟବଶତଃ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ଆଧାରରେ କାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ ଯେପରି ଏହା ସ୍ୱୀକୃତ ସ୍ଥିତି ଯେ ଶ୍ରୀମତୀ ଅନୁସୂୟାବାଇ ପୁନଃବିବାହ କରିଥିଲେ । ପ୍ରକୃତରେ ତାହା ନୁହେଁ । ହିନ୍ଦୁ ଉତ୍ତରାଧିକାର ଅଧିନିୟମ, 1956 (ସଂକ୍ଷେପରେ 'ଉତ୍ତରାଧିକାର ଅଧିନିୟମ')ର ଧାରା 8 ରେ ଉଲ୍ଲେଖିତ ସୂଚୀ ଅନୁଯାୟୀ ସେ ମୃତ କେଶବରାଓ ସାଦାରେଙ୍କ ଶ୍ରେଣୀ I ଆଇନଗତ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ । ତେଣୁ, ସ୍ଥିତି ଉପରେ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ସ୍ୱଷ୍ଟ ଭାବରେ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେବାରେ ତ୍ରୁଟିପୂର୍ଣ୍ଣ ଥିଲେ ଯେ ବିଧବାଙ୍କ ଆରୋପିତ ପୁନଃବିବାହକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ବାଦୀ ଏକ ମକଦ୍ଦମା ବଜାୟ ରଖିବାକୁ ହକଦାର । କିନ୍ତୁ ବାସ୍ତବ ସ୍ଥିତି ସ୍ୱଷ୍ଟ ଭାବରେ ବିରୋଧାତ୍ମକ ଅଟେ, ଯେପରି ରେକର୍ଡରେ ଅଣାଯାଇଛି । କେବଳ ସେହି ଦୃଷ୍ଟିରୁ, ଆବେଦନଟି ସଫଳ ହେବାର ଯୋଗ୍ୟ

। ତଥାପି, ଆଉ ଏକ ଦିଗ ଅଛି ଯାହା ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେବାର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି । ପ୍ରଥମ ଅପିଲୀୟ ନ୍ୟାୟାଳୟ ପ୍ରଦର୍ଶ P-I କିପରି ଏକ ପ୍ରକୃତ ଦସ୍ତାବିଜ ନୁହେଁ ବୋଲି କାରଣ ଦର୍ଶାଇଥିଲେ । ଏହା ବାସ୍ତବ ସ୍ଥିତିକୁ ବିଶ୍ଳେଷଣ କରି କହିଥିଲେ ଯେ ପ୍ରଦର୍ଶ P-Iଙ୍କ ନିଷ୍ପାଦନ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହୋଇନଥିଲା ଏବଂ ଏହା ଏକ ପ୍ରକୃତ ଦଲିଲ୍ ନୁହେଁ। ହାଇକୋର୍ଟଙ୍କ ହଠାତ୍ ଯୁକ୍ତି ଯେ ପ୍ରତିବାଦୀ ଡକ୍ୟୁମେଣ୍ଟର ନିଷ୍ପାଦନକୁ ଗ୍ରହଣ କରିଥିବା ପରି ମନେହୁଏ ତାହା ଅନୁରକ୍ଷଣୀୟ । ଉପରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ନିଷ୍କର୍ଷକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଯେ ବାଦୀ-ଉତ୍ତରଦାତା ମକଦ୍ଦମା ଦାୟର କରିବାକୁ ସକ୍ଷମ ନୁହଁନ୍ତି, ଦସ୍ତାବିଜର ସତ୍ୟତା ବିଷୟରେ ଅନ୍ୟ ପ୍ରଶ୍ନକୁ ବିସ୍ତୃତ ଭାବରେ ବିଚାର କରିବା ପ୍ରକୃତରେ ଆବଶ୍ୟକ ନୁହେଁ ।

ଉପରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା ସୀମା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଛି । ଖର୍ଚ୍ଚ ସମ୍ବନ୍ଧରେ କୌଣସି ଆଦେଶ ରହିବ ନାହିଁ ।

କେ. କେ. ଟି. ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଛି ।

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟାବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର :
ରାମଚନ୍ଦ୍ର ସାହୁ
ଅନୁବାଦକ
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ ।